Nasljeđivanje

Mađarska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

a) oporuke

U mađarskom pravnom sustavu postoje tri glavne vrste oporuka: vjerodostojne oporuke, pisane privatne oporuke i (iznimno) usmene oporuke (odjeljak 7:13 Građanskog zakonika (*Polgári Törvénykönyv*)).

aa) Vjerodostojna oporuka mora biti sastavljena pred javnim bilježnikom. Kada se sastavlja vjerodostojna oporuka, javni bilježnik primjenjuje odgovarajuće posebne pravne propise (odredbe Zakona o javnim bilježnicima koje se primjenjuju na javnobilježničke akte).

ab) U mađarskom zakonu priznaju se tri podvrste pisanih privatnih oporuka:

- *vlastoručna (holografska) oporuka*: ta vrsta oporuke valjana je ako ju je oporučitelj vlastoručno napisao i potpisao (odjeljak 7:17(1)*(a)* Građanskog zakonika);
- *oporuka koju su napisale druge osobe (alografska oporuka)*: takve oporuke mora potpisati oporučitelj u nazočnosti dvaju svjedoka ili, ako su se oni prethodno potpisali, oporučitelj mora u nazočnosti dvaju svjedoka izjaviti da je potpis njegov. Svjedoci moraju potpisati oporuku navodeći da je potpisuju u svojstvu svjedoka. Oporuke pisane pisaćim strojem smatraju se alografskima čak i ako ih je natipkao sam oporučitelj (odjeljak 7:17(1)*(b)* Građanskog zakonika).
- *privatna oporuka pohranjena kod javnog bilježnika:* kako bi oblik takve oporuke bio valjan, oporučitelj mora vlastoručno potpisati oporuku (alografsku ili holografsku) i zatim je osobno pohraniti kod javnog bilježnika posebno označivši da je riječ o oporuci. Oporuke se mogu pohranjivati kod javnog bilježnika kao otvorena isprava ili zapečaćena isprava (odjeljak 7:17(1)*(c)* Građanskog zakonika).

Još jedan formalni zahtjev za sve tri vrste privatnih oporuka jest da na samoj ispravi mora biti jasno naveden *datum na koji je sastavljena*.

U kategoriji pisanih privatnih oporuka postoje posebna pravila koja se primjenjuju na oporuke koje se sastoje od *nekoliko zasebnih listova*:

– ako je oporuka holografska, na svakom listu mora biti naveden redni broj;

– ako je oporuka alografska, uz zahtjev za označavanje listova rednim brojevima, svaki list moraju potpisati oporučitelj i dva svjedoka (odjeljak 7:17(2) Građanskog zakonika).

Pisana oporuka može se sastaviti samo *na jeziku* koji oporučitelj razumije i

– piše (u slučaju holografske oporuke) ili

– čita (u slučaju alografske oporuke).

Oporuke napisane stenografskim ili drugim simbolima ili šiframa osim uobičajenog pisma smatraju se nevažećima (odjeljak 7:16 Građanskog zakonika).

ac) Usmene oporuke (usmeno izjavljene oporuke) mogu sastaviti osobe koje su u izvanrednoj situaciji u kojoj im je ugrožen život i u kojoj ne mogu sastaviti pisanu oporuku (odjeljak 7:20 Građanskog zakonika). Da bi mogao sastaviti usmenu oporuku, oporučitelj mora usmeno izraziti svoju volju u cijelosti u istodobnoj nazočnosti dvaju svjedoka na jeziku koji svjedoci razumiju – ili znakovnim jezikom ako oporučitelj upotrebljava znakovni jezik – i istodobno izjaviti da ta usmena izjava čini njegovu oporuku (odjeljak 7:21 Građanskog zakonika). Iznimna priroda usmenih oporuka potvrđuje se odredbom da takva oporuka postaje nevažeća ako je oporučitelj imao priliku sastaviti pisanu oporuku bez problema u razdoblju od tri dana nakon prestanka situacije zbog koje je bilo opravdano sastavljanje usmene oporuke (odjeljak 7:45 Građanskog zakonika).

b) posebna pravila o obliku zajedničkih oporuka

Građanskim zakonikom dopušteno je bračnim drugovima da sastavljaju zajedničke oporuke dok se nalaze u bračnoj zajednici (odjeljak 7:23 Građanskog zakonika).

Treba napomenuti da, uz bračnih drugove, registrirani partneri također mogu sastavljati zajedničke oporuke u skladu s odjeljkom 3. pododjeljkom 1. Zakona o registriranim partnerstvima (Zakon XXIX. iz 2009.).

Bračni drugovi (registrirani partneri) mogu sastavljati zajedničke oporuke u sljedećim oblicima:

ba) u obliku vjerodostojne oporuke (ovjerene kod javnog bilježnika);

bb) u obliku holografske privatne oporuke: U tom je slučaju akt u cijelosti napisao jedan od oporučitelja vlastitom rukom, a drugi oporučitelj izjavljuje u istoj ispravi u obliku izjave pisane vlastitom rukom da isprava sadržava i izraz njegove posljednje volje i oporuku.

bc) u alografskom obliku: U ovom slučaju akt potpisuju oporučitelji u istodobnoj nazočnosti drugog oporučitelja i dvaju svjedoka ili (ako je prije potpisan) oba oporučitelja zasebno izjavljuju u istodobnoj nazočnosti drugog oporučitelja i svjedoka da je potpis na ispravi njihov.

Postoje posebna pravila koja se primjenjuju na oblik zajedničkih oporuka koji se sastoji od *nekoliko zasebnih listova*:

– Ako je oporuka napisana rukopisom jednog od oporučitelja, svaki list oporuke mora biti označen rednim brojem i mora ga potpisati drugi oporučitelj;

– ako je oporuka alografska, uz zahtjev za navođenje rednih brojeva na listove, svaki list moraju potpisati oba oporučitelja i oba svjedoka (odjeljak 7:23, pododjeljak 3. Građanskog zakonika).

c) ugovor o nasljeđivanju

U mađarskom pravu ugovor o nasljeđivanju je ugovor u kojem jedna od ugovornih stranaka (oporučitelj) imenuje drugu stranku nasljednikom *u zamjenu za uzdržavanje, anuitet ili skrb* (odjeljak 7:48 Građanskog zakonika).

Zbog toga je u mađarskom pravu ugovor o nasljeđivanju uvijek ugovor s novčanim interesom. U ugovoru o nasljeđivanju oporučitelj može imenovati drugu ugovornu stranku nasljednikom cijele njegove ostavine ili njezina posebnog dijela ili cijele imovine. Uzdržavanje, anuitet ili skrb koji se nude u zamjenu mogu se dodijeliti oporučitelju ili trećoj stranci navedenoj u ugovoru. Ugovor o nasljeđivanju raspolaganje je imovinom nakon smrti samo u odnosu na ugovornu izjavu oporučitelja, ali ne u odnosu na drugu ugovornu stranku (osoba koja pruža uzdržavanje, anuitet ili skrb).

Odredbe kojima se uređuju pisane oporuke primjenjuju se na zahtjeve u pogledu *formalne valjanosti* ugovora o nasljeđivanju osim što se formalni zahtjevi alografskih oporuka primjenjuju na takve ugovore čak i ako ih je jedna od stranaka usmeno sastavila (odjeljak 7:49, pododjeljak 1. Građanskog zakonika). U skladu s tim ugovor o nasljeđivanju formalno je važeći u sljedećim slučajevima:

– ako ga izvršava u vjerodostojnom instrumentu javni bilježnik (slično vjerodostojnoj oporuci) ili
– ako se izvršava na način propisan za alografske oporuke (odnosno, u nazočnosti dva svjedoka).
Da bi ugovor o nasljeđivanju bio važeći, potrebna je *suglasnost zakonskog zastupnika i odobrenje skrbnika* ako je stranka koja sklapa ugovor o nasljeđivanju kao oporučitelj
– maloljetnik ograničene pravne sposobnosti ili
– osoba čija je pravna sposobnost djelomično ograničena u pogledu davanja pravnih izjava o imovini (odjeljak 7:49, pododjeljak 2. Građanskog zakonika).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Ne. Valjanost raspolaganja ne ovisi o njegovu unosu u službeni upisnik. Međutim, kada u sastavljanju raspolaganja sudjeluje javni bilježnik, taj javni bilježnik *po službenoj dužnosti* osigurava unos činjenice da je sastavljeno raspolaganje imovinom (ili ukinuto, izmijenjeno ili je povučena oporuka pohranjena kod javnog bilježnika) u Nacionalni upisnik oporuka (*Végrendeletek Országos Nyilvántartása*). U skladu s tim sastavljanje sljedećih vrsta raspolaganja imovinom nakon smrti (ili njihova ukidanja, izmjena ili povlačenja oporuka pohranjenih kod javnog bilježnika) unosi se u Nacionalni upisnik oporuka:
– vjerodostojna oporuka (sastavlja je javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),
– privatna oporuka pohranjena kod javnog bilježnika,
– ugovor o nasljeđivanju (ako ga je sastavio javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),
– darovnica (ako ju je sastavio javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),
Međutim, propuštanjem takvog upisa iz bilo kojeg razloga ne ugrožava se valjanost oporuke.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U skladu s odjeljkom 7:10 Građanskog zakonika oporučitelji imaju pravo slobodno raspolagati imovinom ili njezinim dijelom s pomoću raspolaganja imovinom nakon smrti.
U skladu s tim sloboda oporučnog raspolaganja primjenjuje se na svu imovinu oporučitelja. Iako je u mađarskom zakonu propisano da određena bliska rodbina stječe nužan dio ostavine (potomak, bračni drug, roditelj) oporučitelja, u skladu s mađarskim zakonodavstvom nužni je dio potraživanje na koje se primjenjuje *ugovorno pravo*, a koje korisnik može ovršiti protiv nasljednika. (Zastara za to potraživanje iznosi pet godina). Osoba koja ima pravo na nužni dio ne postaje nasljednik, odnosno nema pravo na materijalni (*in rem)* udio u ostavini čak i ako je uspješno ovršila svoje potraživanje protiv nasljednika.
Osoba koja je nositelj prava na nužan dio ima pravo na trećinu imovine koju bi naslijedila kao pravni nasljednik. Ako bračni partner ima i prava plodouživanja kao pravni nasljednik, nužni je dio u tom pogledu ograničeno pravo plodouživanja kojim se osigurava ispunjenje njegovih potreba, uzimajući u obzir imovinu koju je naslijedio.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema raspolaganja imovinom nakon smrti, nasljeđivanje se uređuje propisima u slučaju nepostojanja oporuke. U okviru nasljeđivanja na temelju zakona, srodnici (potomci, rodbina po uzlaznoj ili pobočnoj liniji) i nadživjeli bračni drug (ili registrirani partner) umrle osobe nasljeđuju u skladu s prethodno navedenim pravilima.

a) Nasljeđivanje srodnika

aa) Nasljeđivanje potomaka (odjeljak 7:55 Građanskog zakonika)
Djeca oporučitelja zakonski su nasljednici prvog nasljednog reda; dvoje ili više djece nasljeđuje jednake dijelove. Umjesto djeteta (ili daljeg potomka) koje je lišeno nasljedstva nasljeđuju potomci lišene osobe u skladu s pravilima o zamjeni, odnosno
– jednake dijelove,
– zajedno, dio koji bi lišeni predak naslijedio.
Međutim, kada se utvrđuje udio ostavine koji pripada potomcima umrle osobe, treba uzeti u obzir takozvanu *obvezu vraćanja darova (hotchpot)* (vidi točku *e)*).

ab) Nasljeđivanje roditelja i potomaka roditelja (odjeljak 7:63 Građanskog zakonika)
Ako oporučitelj nema potomka i nije imao bračnog druga (ili ako su oni isključeni iz nasljeđivanja), roditelji potomaka nasljeđuju na jednake dijelove. Umjesto roditelja lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci tog roditelja na isti način kao što potomci djeteta nasljeđuju umjesto njega (u skladu s pravilima o zamjeni).
Ako roditelj lišen nasljedstva nema potomka ili ako je potomak isključen iz nasljedstva, nasljeđuje samo drugi roditelj ili njegovi potomci.

ab) Nasljeđivanje baka i djedova te potomaka baka i djedova (odjeljak 7:63 Građanskog zakonika)
Ako umrla osoba nema potomke, roditelje ili potomke roditelja i nije imala bračnog drufa (ili je isključen iz nasljedstva), zakonski su nasljednici jednakih dijelova bake i djedovi umrle osobe. Umjesto bake ili djeda lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci te bake ili tog djeda na isti način kao što potomci roditelja nasljeđuju umjesto tog roditelja (u skladu s pravilima o zamjeni).
Ako baka ili djed koji su lišeni nasljedstva nemaju potomka ili je potomak isključen iz nasljedstva, umjesto njega nasljeđuje bračni drug te bake ili djeda i, ako su on ili ona također lišeni nasljedstva, nasljeđuju njihovi potomci. Ako su bilo koja baka i djed lišeni nasljedstva i nemaju potomke (ili su isključeni iz nasljedstva), cijelu ostavinu nasljeđuju baka i djed s druge strane ili njihovi potomci.

ab) Nasljeđivanje prabaka i pradjedova te potomaka prabaka i pradjedova (odjeljak 7:65 Građanskog zakonika)
Ako u skupini srodnika bake i djedova nema nasljednika (ili su isključeni iz nasljedstva), zakonski nasljednici umrle osobe njegove su prabake i pradjedovi koji nasljeđuju jednake dijelove. Umjesto prabake ili pradjeda lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci te prabake ili tog pradjeda na isti način kao što potomci bake ili djeda nasljeđuju umjesto te bake ili djeda (u skladu s pravilima o zamjeni).
Ako prabaka ili pradjed koji su lišeni nasljedstva nemaju potomka (ili je potomak isključen iz nasljedstva) umjesto njega nasljeđuje bračni partner te prabake ili pradjeda i, ako su on ili ona isto lišeni nasljedstva, nasljeđuju njihovi potomci. Ako su bilo koja prabaka i pradjed lišeni nasljedstva i nemaju potomke (ili su isključeni iz nasljedstva), cijelu ostavinu nasljeđuju prabaka i pradjed s druge strane ili njihovi potomci.

ae) Nasljeđivanje dalekih rođaka na temelju zakona (odjeljak 7:66 Građanskog zakonika)
Ako umrla osoba nema prabake i pradjedove ili njihove potomke (ili ako su isključeni iz nasljedstva), daleki rođaci umrle osobe postaju zakonski nasljednici jednakih dijelova.

af) Nasljeđivanje države (odjeljak 7:74 Građanskog zakonika)
Ako nema zakonskih nasljednika, ostavina pripada državi.
Država je nasljednik iz nužde, što znači da se nema pravo odreći nasljedstva. Međutim, u svim drugim pogledima država ima isti pravni položaj kao i drugi nasljednici. Prema mađarskom zakonodavstvu nasljeđivanje države stjecanje je podložno građanskom, a ne javnom pravu.

***b) Nasljeđivanje bračnog druga (odjeljak 7:58 – 7.62 Građanskog zakonika*)**

Nasljeđivanje na temelju zakona nadživjelog bračnog druga ovisi o postojanju *pravno valjane* bračne veze s umrlom osobom. Bez obzira na to, samo postojanje bračne veze nije dovoljno za nasljeđivanje bračnog druga na temelju zakona. U odjeljku 7:62 Građanskog zakonika naveden je posebni uzrok za

lišavanje u slučaju *nepostojanja bračne zajednice*: nadživjeli bračni drug ne može nasljeđivati ako je par rastavljen u trenutku otvaranja nasljedstva i očito je iz okolnosti da se ne može razumno očekivati pomirenje. Razlog lišavanja može navesti osoba koja bi zbog tog lišavanja postala nasljednik ili bi bila oslobođena obveze ili drugog tereta koji je obvezuje na temelju raspolaganja imovinom.
Treba navesti da se propisi u Građanskom zakoniku o nasljeđivanju bračnih drugova, s nužnim izmjenama, moraju primjenjivati i na *registrirane partnere* oporučitelja; drugim riječima, registrirani partneri imaju isti status u pogledu nasljeđivanja kao i bračni drugovi, uzimajući u obzir odjeljak 3. pododjeljak 1. Zakona kojim su uređena registrirana partnerstva (Zakon XXIX. od 2009.).
Za razliku od registriranih partnera, takozvani *de facto* partneri (osobe koje su živjele u zajednici s oporučiteljem izvan bračne veze ili registriranog partnerstva) nemaju, u skladu s mađarskim zakonodavstvom, pravo na nasljeđivanje na temelju zakona.
Status bračnih drugova u slučaju nasljeđivanja na temelju zakona ovisi o postojanju drugih zakonskih nasljednika oporučitelja:
aa) Nasljeđivanje bračnih drugova i potomaka (odjeljak 7:58 Građanskog zakonika)
Ako oporučitelj ima potomke ili nadživjelog bračnog druga, nadživjeli bračni drug ima sljedeća nasljedna prava:
– doživotno uživanje obiteljskog doma u kojem je živio zajedno s oporučiteljem, uključujući namještaj i uređaje, i
– iz ostatka ostavine dio iste veličine koji nasljeđuju djeca umrle osobe (jedan „djetetov dio”)
Bračni drug može bilo kad zatražiti otkup te doživotne ostavine (za budućnost) (odjeljak 7:59 Građanskog zakonika). U tom slučaju bračni drug ima pravo na „djetetov dio” – u naravi ili novcu – u ostavini koja će se otkupiti. Doživotna ostavina može se otkupiti i tijekom ostavinskog postupka. Otkup doživotne ostavine mora se provoditi vodeći računa o razumnim interesima zainteresiranih stranaka (bračnog druga i potomaka).
Tijekom ostavinskog postupka potomci i bračni drug mogu predvidjeti u svom ugovoru o dodjeli ostavine (u tzv. ugovor o dodjeli) da bračni drug umjesto „djetetova dijela” prima životnu ostavinu za cijelu ostavinu.
bb) Nasljeđivanje bračnih drugova roditelja (odjeljak 7:60 Građanskog zakonika)
Ako umrla osoba nema potomka (ili je potomak isključen iz nasljedstva) i ima nadživjelog roditelja i bračnog druga, bračni drug ima sljedeća nasljedna prava:
– obiteljski dom u kojem je živio zajedno s umrlom osobom, uključujući namještaj i uređaje (vlasništvo nad tom imovinom, a ne doživotno uživanje) i
– polovinu preostalog dijela ostavine.
Druga polovina ostavine dijeli se kako slijedi:
– ovaj dio ostavine dijeli se između dva roditelja umrle osobe na jednake dijelove.
– Ako je, međutim, jedan od roditelja lišen nasljedstva, drugi roditelj i bračni drug oporučitelja nasljeđuju jednake dijelove pripadajućeg dijela lišenog roditelja.
bc) Bračni drug kao jedini nasljednik (odjeljak 7:61 Građanskog zakonika)
Ako oporučitelj nema potomka ili nadživjelog roditelja (ili su isključeni iz nasljedstva), nadživjeli bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu. Time nasljeđivanje nadživjelog bračnog druga na temelju zakona isključuje nasljeđivanje potomaka roditelja umrle osobe (ili braće i sestara umrle osobe) ili dalekih srodnika po uzlaznoj ili ravnoj liniji.
c) Pravni učinci posvajanja u pogledu nasljeđivanja na temelju zakona
Posvajanjem nastaju prava u postupku nasljeđivanja na temelju zakona između posvojčeta i posvojitelja i njegove rodbine. Uz to, u određenim slučajevima prava nasljeđivanja na temelju zakona primjenjuju se i na posvojče i osobe koje su u krvnom srodstvu s njim.
ca) Nasljeđivanje posvojčeta na temelju zakona
Za trajanja odnosa posvojenja posvojčad se smatra krvnim srodnicima posvojitelja u svrhe nasljeđivanja na temelju zakona: oni nasljeđuju kao krvni srodnici posvojitelja iz ostavine posvojitelja i njegove rodbine. Posvojče također zadržava zakonsko pravo nasljeđivanja od osoba s kojima je u krvnom srodstvu, ali samo ako je posvojče posvojio rođak po uzlaznoj liniji, brat ili sestra, ili potomak tog rođaka po uzlaznoj liniji. (odjeljak 7:72 *Građanskog zakonika*)
cb) Nasljeđivanje imovine posvojčeta na temelju zakona
Posvajanje obrnuto utječe na nasljeđivanje. Sljedeće osobe mogu biti zakonski nasljednici posvojčeta:
– njegovi potomci i nadživjeli bračni drug,
– ako nema potomaka, bračni drug i posvojitelji,
– ako nema potomaka i nadživjelog bračnog druga, posvojitelji i njihova rodbina,
u skladu s općim pravilima o nasljeđivanju na temelju zakona.
Posvojitelj i njegova rodbina nasljeđuju na temelju zakona uz uvjet da je usvojenje postojalo u trenutku otvaranja nasljedstva.
Ako prethodno navedene osobe ne nasljeđuju nakon posvojčeta, zakonski nasljednici su krvni srodnici posvojčeta pod uvjetom da je posvojče posvojio rođak u uzlaznoj liniji, brat ili sestra ili potomak tog rođaka po uzlaznoj liniji (odjeljak 7:73 Građanskog zakonika).
d) Nasljeđivanje u ravnoj lozi– posebna pravila koja se primjenjuju na nasljeđivanje na temelju zakona u pogledu određene imovine
Takozvano „nasljeđivanje u ravnoj lozi” posebna je značajka mađarskog prava. Nasljeđivanje u ravnoj lozi podrazumijeva *određena* pravila o nasljeđivanju na temelju zakona u skladu s kojima se prema određenoj imovini u ostavini (takozvanoj imovina ravne loze) postupa drugačije od općih pravila koja se primjenjuju na nasljeđivanje na temelju zakona.
Treba napomenuti da se pravila o nasljeđivanju u ravnoj lozi primjenjuju isključivo ako *nema potomaka*. Ako umrla osoba ima potomke koji su zakonski nasljednici, primjenjuju se opća pravila o nasljeđivanju na temelju zakona.
da) Imovina koja pripada imovini ravne loze (odjeljak 7:67 Građanskog zakonika)
Imovina ravne loze podskup je unutar ostavine umrle osobe. Ta podostavina uključuje onu imovinu
– koju je umrla osoba stekla od pretka nasljeđivanjem ili darovanjem i
– koju je umrla osoba naslijedila ili primila kao dar od brata ili sestre ili potomka brata ili sestre pod uvjetom da su brat ili sestra ili potomak brata ili sestre stekli predmetnu imovinu od zajedničkog pretka s oporučiteljem putem nasljeđivanja ili dara.
Međutim, zakonom se određena imovina uklanja iz područja primjene imovine u ravnoj lozi (takozvana imovina isključena iz nasljeđivanja u ravnoj lozi); vidi točku *dd)* u nastavku.
Prirodu imovine ravne loze (odnosno, da predmetna imovina pripada imovini u ravnoj lozi) mora dokazati osoba koja bi nasljeđivala u okviru toga.
db) Nasljeđivanje imovine ravne loze (odjeljak 7:68 Građanskog zakonika)
Imovinu ravne loze nasljeđuju roditelji oporučitelja (ili potomci lišenih roditelja) i bake i djedovi i daleki predci oporučitelja (pobočni nasljednici). Na nasljeđivanje imovine ravne loze primjenjuju se sljedeća pravila:
– roditelj nasljeđuje imovinu koju je oporučitelj naslijedio od njega ili jednog od njegovih predaka. Ako je roditelj lišen nasljedstva, njegovi potomci nasljeđuju u njegovo ime u skladu s općim odredbama o nasljeđivanju na temelju zakona.
– Ako su roditelj i potomak roditelja koji imaju pravo naslijediti imovnu ravne loze lišeni nasljedstva, imovinu ravne loze nasljeđuje djed ili baka umrle osobe,
– Ako su i djed ili baka umrle osobe lišeni nasljedstva, imovinu ravne loze nasljeđuje dalji predak umrle osobe.
Ako umrla osoba nema ni jednog od prethodno navedenih nasljednika, ne primjenjuju se pravila o nasljeđivanju u ravnoj lozi. U tom slučaju na nasljeđivanje imovine ravne loze primjenjuju se opća pravila o nasljeđivanju na temelju zakona.

dc) Pravo doživotnog uživanja nadživjelog bračnog druga koje se odnosi na imovinu ravne loze (odjeljak 7:69 Građanskog zakonika)
Nasljednici navedeni u točki *db)* (nasljednici ravne loze) nasljeđuju pravo vlasništva nad imovinom ravne loze. Međutim, nadživjeli bračni drug umrle osobe ima pravo na doživotno uživanje imovine ravne loze.
Otkup prava na doživotno uživanje može se tražiti na sljedeći način:
– bilo koja od zainteresiranih stranaka – odnosno bračni drug koji ima pravo na doživotno uživanje ili izravni nasljednik – mogu zatražiti otkup ostavine nad kojom imaju pravo doživotnog uživanja;
– međutim, otkup doživotnog uživanja obiteljskog doma koji se upotrebljavao s umrlom osobom, uključujući namještaj i uređaje, može zatražiti isključivo bračni drug.
U slučaju otkupa ostavine s doživotnim uživanjem, bračni drug ima pravo na trećinu imovine ravne loze.
dd) Imovina isključena iz nasljeđivanja u ravnoj lozi (odjeljak 7:70 Građanskog zakonika)
Bez obzira na odredbe pod *da)*, sljedeće su stavke isključene iz imovine ravne loze:
– darovi obične prirode,
– imovina koja više ne postoji u trenutku smrti oporučitelja. Međutim, odredbe o nasljeđivanju u ravnoj lozi primjenjuju se na svu zamjensku imovinu ili imovinu kupljenu prihodom stečenim za takvu imovinu.
Ako oporučitelj ima nadživjelog bračnog druga, nije moguće potraživati namještaj ili kućanske uređaje uobičajene vrijednosti na osnovu nasljeđivanja u ravnoj lozi.
e) Obveza vraćanja darova (hotchpot)
Ako su nasljednici potomci umrle osobe, na dio koji se iz ostavine dodjeljuje svakom nasljedniku utječe obveza potomaka da vrate darove jedan drugome. Ako nekoliko potomaka nasljeđuje zajedno, svaki od njih dodaje vrijednosti ostavine vrijednost *predujmova* dobivenih od oporučitelja tijekom njegova života (odjeljak 7:56 Građanskog zakonika).
Na obvezu vraćanja darova primjenjuju se sljedeća glavna pravila:
na temelju obveze vraćanja darova sunasljednici moraju dodati predujmove ostavini u sljedećim slučajevima:
– ako je oporučitelj izričito predvidio da se ti predujmovi uključe u nasljednikov dio ostavine ili
– okolnosti upućuju na to da je nasljedstvo dano uz obvezu uključivanja.
U svakom slučaju, obveza vraćanja darova ne primjenjuje se na sljedeća nasljedstva (odjeljak 7:56, pododjeljak 3. Građanskog zakonika):
– predujmove obične vrijednosti i
– uzdržavanje koje se plaća potomcima kojima je potrebna potpora
čak i ako je to oporučitelj izričito predvidio.
Postupak vraćanja darova sastoji se od sljedećih koraka (odjeljak 7:57, pododjeljak 1. Građanskog zakonika):
– nasljednici moraju dodati vrijednosti ostavine vrijednost predujmova primljenih od oporučitelja;
– preostala konsolidirana vrijednost (odnosno konsolidirana vrijednost utvrđena dodavanjem vrijednosti ostavine neto vrijednosti vraćenih predujmova) mora se podijeliti razmjeno među nasljednicima kako je primjereno za njihov udio u okviru nasljeđivanja na temelju zakona;
– vrijednost predujma koji nasljednik vraća (odnosno, vrijednost predujma koji je nasljednik primio od umrle osobe) mora se oduzeti od dijela dodijeljenog tom nasljedniku.
Ako je vrijednost koju vrati sunasljednik jednaka vrijednosti dijela ostavine ili ju premašuje u skladu s izračunom na temelju vraćenih vrijednosti, smatra se da je on isplaćen iz nasljedstva koje će se dijeliti, ali ne mora vratiti višak (odjeljak 7.57, pododjeljak 4. Građanskog zakonika).
Potomci imaju obvezu vraćati darove
– u slučaju nasljeđivanja na temelju zakona ili
– ako potomci naslijede dionice koje odgovaraju njihovom zakonskom udjelu u ostavini na temelju oporuke (odjeljak 7:56, pododjeljak 2. Građanskog zakonika).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?
U Mađarskoj su postupci na koje se primjenjuje nasljedno pravo u nadležnosti javnih bilježnika ili sudova.
– Ako nema spora između stranaka koje imaju interes u nasljedstvu, pravna pitanja koja se odnose na ostavinu u načelu rješavaju se u ostavinskom postupku koji vodi javni bilježnik (za više podataka vidi točku 6.). Ostavinski postupak koji vodi javni bilježnik izvanparnični je postupak u kojem javni bilježnik ima ulogu koja je slična ulozi suda i njegov postupak završava formalnom odlukom (ostavinsko rješenje).
– Ako postoji pravni spor između zainteresiranih stranaka, to javni bilježnik ne može rješavati; u takvim slučajevima pokreće se sudski postupak.
Budući da su sudski sporovi u pitanjima nasljeđivanja relativno rijetki, velika većina ostavinskih predmeta u Mađarskoj rješava se u ostavinskim postupcima koje vodi javni bilježnik.
5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?
Mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu nasljeđivanja *ipso iure*; ostavina se prenosi na nasljednika u trenutku smrti oporučitelja bez posebnog pravnog akta. Zbog toga prema mađarskom zakonodavstvu nije nužno dati izjavu o *prihvaćanju* nasljedstva.
Ako nasljednik ne želi naslijediti, on može izjaviti da se *odriče* nasljedstva. U zakonu nije predviđen poseban zahtjev u pogledu oblika odricanja; ono je važeće bez obzira na to je li u pisanom ili usmenom obliku.
U Mađarskoj se nasljedni redovi utvrđuju u formalnom pravnom postupku, takozvanom ostavinskom postupku (vidi točku 6.) i stoga javni bilježnik koji provodi ostavinski postupak mora biti obaviješten o odricanju ako će se ono uzeti u obzir tijekom ostavinskog postupka. Stoga se u praksi odricanje izjavljuje pred javnim bilježnikom koji provodi ostavinski postupak ili se tom javnom bilježniku dostavlja pisana izjava o odricanju.
Ako se nasljednik odrekne nasljedstva, to stupa na snagu retroaktivno na dan oporučiteljeve smrti: smatra se da ostavina nije prenesena.
5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?
Pravila objašnjena u točki 5.2 koja se odnose na prijenos nasljedstva i odricanje od nasljedstva primjenjuju se, uz nužne izmjene, na posebna nasljedstva (*legatum vindicationis*).
5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?
Kako je prethodno navedeno, u mađarskom zakonodavstvu nužni su dijelovi potraživanja na koja se primjenjuje ugovorno pravo, a koja se mogu ovršiti protiv nasljednika. To nije stvarni (*in rem)* udio u ostavini. U skladu s tim u mađarskom zakonodavstvu ne postoji pojam „izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela”. Način naplate potraživanja za nužni dio ponajprije ovisi o odnosu između nasljednika i osobe koja ima pravo na nužni dio:
– Ako postoji *dogovor* između nasljednika i osobe koja ima pravo na nužni dio u tom pogledu (odnosno, nasljednik priznaje potraživanje za nužnim dijelom), oni se mogu dogovoriti u ostavinskom postupku oko naplate potraživanja nužnog dijela (npr. nasljednik može prepisati neku imovinu iz ostavine na osobu koja ima pravo na nužni dio plaćanjem potraživanja);

– U protivnom osoba koja ima pravo na nužni dio može na sudu ovršiti svoje potraživanje protiv nasljednika.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)"

U mađarskom zakonodavstvu predviđen je formalni pravni postupak koji se naziva ostavinskim postupkom. Taj se postupak pokreće *po službenoj dužnosti (na inicijativu službenika)* i svrha mu je uključiti sve zainteresirane stranke (nasljednike, oporučne nasljednike, osobe koje imaju pravo na nužni dio, vjerovnike ostavine itd.) u rješavanje svih pravnih pitanja koja se odnose na nasljeđivanje u jednom postupku u što većoj mjeri.

U Mađarskoj se ostavinski postupak sastoji od dvije faze. Prva je faza *postupak sastavljanja popisa imovine* koji provodi imenovani zaposlenik nadležnog ureda gradonačelnika, službenik za popis imovine. Svrha je tog postupka pripremiti teren za postupak koji provodi javni bilježnik: cilj mu je objasniti osobne i materijalne okolnosti u predmetu nasljeđivanja (posebno imovinu uključenu u ostavinu i broj zainteresiranih osoba te utvrditi je li umrla osoba ostavila raspolaganje imovinom nakon smrti). Sve se te činjenice bilježe u popis imovine koji se, kad se završi, šalje nadležnom javnom bilježniku.

Druga je faza *postupak pred javnim bilježnikom*, koji se provodi u skladu s pravilima o izvanparničnim sudskim postupcima. U tom postupku javni bilježnik ima ulogu sličnu ulozi sudova i izvršava javnu nadležnost države.

Na taj se postupak primjenjuju posebna *pravila o nadležnosti*: postupak može voditi samo javni bilježnik koji ima nadležnost propisanu zakonom; drugim riječima, u ostavinskom postupku zainteresirane stranke (npr. nasljednici) ne smiju uključiti javnog bilježnika po vlastitom izboru.

Tijekom postupka javni bilježnik po službenoj dužnosti razmatra činjenice i okolnosti koje utječu na red nasljeđivanja. U načelu je potrebno održati raspravu za objašnjenje činjenica; javni bilježnik poziva zainteresirane stranke da nazoče raspravi. Ako ima dokaza da je umrla osoba u trenutku smrti ostavila raspolaganje imovinom, javni bilježnik po službenoj dužnosti poduzima korake da pribavi taj akt.

U Mađarskoj se *raspodjela ostavine* među nasljednicima odvija u okviru ostavinskog postupka. Raspodjela imovine u osnovi je prekid suvlasništva nasljednika nastalog nasljeđivanjem. Ona se provodi uz suglasnost zainteresiranih nasljednika: *ugovor o raspodjeli imovine*. Ako nasljednici zaključe takav ugovor o raspodjeli imovine, javni bilježnik izdaje ostavinsko rješenje na temelju ugovora s odgovarajućim sadržajem.

Tijekom ostavinskog postupka može se postići dogovor između nasljednika i drugih zainteresiranih stranaka: nasljednici mogu, djelomično ili u cijelosti, prenijeti imovinu stečenu nasljeđivanjem na vjerovnika ostavine ili osobu koja ima pravo na nužni dio i tako zadovoljiti njihova potraživanja. Time se omogućuje da se tijekom ostavinskog postupka postigne dogovor o naplati potraživanja vjerovnika ostavine ili osoba koje imaju pravo na nužni dio.

U trenutku okončanja ostavinskog postupka javni bilježnik donosi službenu odluku: *ostavinsko rješenje*. U toj odluci javni bilježnik zakonski prenosi različite elemente ostavine na nasljednike (ili oporučne nasljednike).

Zainteresirane stranke mogu *podnijeti žalbu* protiv ostavinskog rješenja koje je donio javni bilježnik. O žalbi odlučuje nadležni regionalni sud. Ako nije podnesena žalba, ostavinsko rješenje postaje pravomoćno. Pravomoćno ostavinsko rješenje vjerodostojna je javna isprava kojom se potvrđuje status nasljednika (oporučnog nasljednika) koji je u njoj imenovan. Javni bilježnik po službenoj dužnosti prosljeđuje pravomoćno ostavinsko rješenje nadležnom tijelu koje vodi upisnik nekretnina (ili upisnik druge imovine).

Treba napomenuti da u slučaju pravnog spora između zainteresiranih stranaka, javni bilježnik ne može taj spor riješiti u ostavinskom postupku. Pravni sporovi mogu se rješavati samo na sudu.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu s odjeljkom 7.1. Građanskog zakonika, ostavina osobe nakon smrti oporučitelja prelazi u cijelosti na nasljednika. Mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu nasljeđivanja *ipso iure* . Nasljednik stječe ostavinu na temelju zakona, bez zasebnog pravnog akta (npr. izjave o prihvaćanju) u trenutku smrti oporučitelja. U mađarskom zakonodavstvu ne postoji institut ostavine bez nasljednika (*hereditas iacens*). Ako postoji više nasljednika, oni stječu ostavinu razmjerno njihovim udjelima u ostavini nakon smrti oporučitelja. U trenutku smrti između njih nastaje zajedničko suvlasništvo nad imovinom.

U mađarskom zakonodavstvu postoje dvije vrste nasljedstva: posebno nasljedstvo (*legatum vindicationis*) i obvezno nasljedstvo (*legatum damnationis*).

Posebno nasljedstvo odnosi se na situaciju kada oporučitelj pokloni posebnu stavku imovine u ostavini određenom korisniku (posebnom nasljedniku) u okviru raspolaganja imovinom. Posebno nasljedstvo izravno je stjecanje prava na ostavinu. Nasljednik stječe i predmet posebne ostavine u trenutku smrti oporučitelja.

Obvezno nasljedstvo odnosi se na nasljedstvo kojim oporučitelj obvezuje svog nasljednika, u okviru raspolaganja imovinom u trenutku smrti, da pruži neku financijsku korist određenom korisniku (na primjer, da plati određeni iznos novca). Po pravnoj prirodi obvezno nasljedstvo obvezno je pravno potraživanje protiv nasljednika i ne podrazumijeva izravno stjecanje prava od oporučitelja.

S obzirom na navedeno, u skladu s mađarskim pravom nasljednici i posebni oporučni nasljednici stječu ostavinu i nasljedstvo u trenutku smrti oporučitelja. Međutim, važno je napomenuti da je, unatoč izravnom *ipso iure* stjecanju prava, u skladu s mađarskim zakonodavstvom u načelu nužno provoditi formalni pravni postupak (ostavinski postupak) u svrhe vjerodostojnog potvrđivanja nasljeđivanja.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da. U skladu s odjeljkom 7:96 Građanskog zakonika nasljednici su odgovorni za dugove iz ostavine. Odgovornost nasljednika ograničena je na sljedeći način:

– nasljednici odgovaraju za dugove iz ostavine ponajprije imovinom ostavine („predmetima i prihodom od ostavine") (odgovornost *cum viribus*).

– Međutim, ako predmetni ili prihodi od ostavine nisu u posjedu nasljednika u trenutku ovrhe potraživanja, u svrhe naplate potraživanja oduzima se i druga imovina nasljednika do vrijednosti nasljedstva (odgovornost *pro viribus*).

Treba napomenuti da, za razliku od drugih pravnih sustava, u mađarskom zakonodavstvu nije priznat odnos između odgovornosti nasljednika i popisa imovine. Ograničena priroda odgovornosti nasljednika proizlazi iz zakona: nasljednici ne moraju dati „izjavu o ograničenju odgovornosti" kada prihvaćaju nasljedstvo.

U odjeljku 7:94 Građanskog zakonika propisana su potraživanja koja čine dug iz ostavine. U skladu s tim dugovi iz ostavine obuhvaćaju sljedeće:

a) troškove pogreba oporučitelja;

b) primjenjive troškove stjecanja ostavine, osiguranja ostavine i upravljanja ostavinom („troškovi ostavine") te troškove ostavinskog postupka;

c) dugove oporučitelja;

d) obveze na temelju nužnog dijela;

e) odgovornosti na temelju nasljedstva i oporučnih prijenosa.

Prethodno navedene kategorije dugova iz ostavine *poredane su* hijerarhijskim redoslijedom (odjeljak 7:95 Građanskog zakonika). Dugovi se plaćaju redoslijedom utvrđenim za različite kategorije dugova iz ostavine. Ako nije moguće otplatiti sve dugove u kategoriji dugova, potraživanja se pokrivaju razmjerno u kategoriji (razmjerno relativnoj veličini potraživanja).

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Ako ostavina sadržava nekretnine, javni bilježnik po službenoj dužnosti predviđa prosljeđivanje završnog ostavinskog rješenja nadležnom tijelu za vođenje upisnika nekretnina (vidi točku 6.) kako bi se promjene koje se odnose na imovinu mogle unijeti u upisnik.

U skladu s odjeljkom 29. Zakona CXLI iz 1997. o upisu nekretnina (1997. évi CXLI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról; „Zakon o upisu nekretnina"') prava se u načelu mogu upisati, i činjenice zabilježiti, na temelju javnih isprava, privatnih isprava pravne snage ili preslika koje je ovjerio javni bilježnik i kojima se potvrđuje stvaranje, izmjena ili prekid prava ili činjenice koja je predmet upisa, zajedno s izjavom o odobrenju upisa nositelja prava ili mogućeg nositelja prava koji će biti upisan u upisnik nekretnina kao privremeni korisnik (npr. odobrenje za upis, koje može izdati nositelj prava izdavanjem isprave s istim formalnim zahtjevima kao što je isprava na temelju koje se vrši upis).
U odjeljku 32. Zakona o upisnu nekretnina naveden je potreban sadržaj isprave potrebne za upis nekretnina:
a) identifikacijski podaci fizičke osobe, adresa i osobni identifikacijski broj klijenta;
b) ime, statistički broj, registrirani ured i registracijski broj suda ili trgovačkog društva organizacije koja vodi statističke brojeve; za vjerske pravne osobe registracijski broj;
c) potpuna adresa i opis predmetne nekretnine (općina, topografski broj čestice) i predmetni vlasnički udio;
d) detaljan opis prava ili činjenice;
e) pravna osnova za promjenu;
f) ugovor između predmetnih stranaka i/ili bezuvjetna ili neosporiva izjava o ovlaštenju registriranog vlasnika:
g) izjava ugovornih stranaka o državljanstvu.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U mađarskom zakonodavstvu nije priznat pravni institut upravitelja ostavinom (skrbnik).
Međutim, u nekim slučajevima nadležni javni bilježnik može imenovati upravitelja da izvršava određene funkcije upravitelja imovinom u ostavini. To se može dogoditi u sljedećim slučajevima:
aa) upravitelj za ostvarivanje članskih prava u poslovnim udruženjima (odjeljak32. pododjeljak 2. Zakona o nasljeđivanju)
Ako ostavina uključuje sudjelovanje/udio poslovnog udruženja (ili zadruge), javni bilježnik može odrediti upravitelja za privremeno ostvarivanje prava koja proizlaze iz sudjelovanja/udjela. Takav se upravitelj imenuje na zahtjev udruženja (zadruge) ili druge osobe (subjekta) koji ima interes za tu operaciju.
ab) upravitelj za naplate dugovanja (odjeljak 32. pododjeljak 3. Zakona o nasljeđivanju)
Ako ostavina uključuje potraživanja, na zahtjev stranke koja ima interes u nasljedstvu javni bilježnik može imenovati upravitelja koji će naplaćivati takva potraživanja. Taj upravitelj odgovoran je za poduzimanje pravnih mjera nužnih za ovrhu potraživanja koja su dio ostavine.
Upravitelj se ne imenuje (čak ni u navedenim slučajevima) ako navedene radnje izvršava *izvršitelj oporuke*.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

U Mađarskoj se pravna pitanja koja se odnose na nasljeđivanje rješavaju u formalnom pravnom postupku (ostavinski postupak) koji provodi javni bilježnik, koji izvršava funkcije suca u postupku (vidi točku 6.).
Javni bilježnik utvrđuje po službenoj dužnosti postoji li neki unos u Nacionalni upisnik oporuka o raspolaganju imovinom nakon smrti umrle osobe i osigurava po službenoj dužnosti stjecanje raspolaganja imovinom u trenutku smrti oporučitelja ako postoje informacije da postoji raspolaganje imovinom.
U skladu s tim prema mađarskom zakonu *javni bilježnik ima zadaću i odgovornost* provoditi ostavinski postupak u cilju *izvršenja raspolaganja imovinom nakon smrti*.
U mađarskom zakonodavstvu oporučiteljima je dopušteno imenovati izvršitelja svojeg raspolaganja imovinom (oporuke). Međutim, treba naglasiti da imenovanje izvršitelja oporuke nije zamjena za ostavinski postupak. Izvršitelj oporuke ne može preuzeti odgovornosti javnog bilježnika.
Na prava i obveze izvršitelja oporuke primjenjuju se odredbe o raspolaganju imovinom nakon smrti. Ako raspolaganje ne sadržava nikakve odredbe u tome smislu, izvršitelj oporuke ima sljedeća prava i obveze (odjeljak 99. Zakona o nasljeđivanju):
– pomoći nadležnim tijelima koja sudjeluju u postupku da izrade popis imovine u ostavini,
– pokrenuti mjere sigurnosti radi zaštite ostavine tamo gdje je potrebno,
– upravljati ostavinom. U okviru svoje uloge upravljanja imovinom, izvršitelj oporuke ima sljedeća prava i obveze:
– tražiti od nasljednika ili oporučnih nasljednika da provode odredbe oporuke,
– isplatiti vjerovnike ostavine (djelujući u svoje ime, ali na račun ostavine),
– privremeno ostvarivati prava vlasništva koja proizlaze iz dionica (sudjelovanje) u poslovnim udruženjima (zadrugama) koja su uključena u ostavinu,
– ovršiti potraživanja koja su dio ostavine (djelujući u vlastito ime, ali na teret ostavine).
Međutim, prava upravljanja imovinom izvršitelja oporuke ograničena su: on ne smije preuzeti obveze u pogledu imovine iz ostavine i ne može prodavati imovinu, osim ako je svaka osoba koja ima interes za nasljeđivanje pristala na takva djela; nadalje, on ne može raspolagati imovinom besplatno na račun ostavine.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Za prava i obveze upravitelja kojeg imenuje javni bilježnik i izvršitelj oporuke, vidi točku 9.1.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Kako je prethodno navedeno (vidi točku 6.), ostavinski postupak u Mađarskoj provodi javni bilježnik. Na kraju tog postupka izdaje se formalna odluka, *ostavinsko rješenje* . U toj odluci javni bilježnik zakonski prenosi različite elemente ostavine na pojedinačne nasljednike.
Međutim, treba napomenuti da nasljednici ne stječu imovinu na temelju ostavinskog rješenja. Kako je prethodno navedeno, mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu *nasljeđivanja ipso iure*. Ostavina prelazi na nasljednike u trenutku smrti oporučitelja. U tom pogledu oporučno rješenje ima *deklaratorni* učinak. Kada postane pravomoćno, oporučno rješenje koje je izdao javni bilježnik ima *pravnu snagu*: to je vjerodostojna isprava kojom se trećim strankama potvrđuje status osoba koje su imenovane nasljednicima (ili oporučnim nasljednicima), osim ako sud u sudskom postupku odluči drugačije.

Ova je internetska stranica dio portala Vaša Europa.
Važno nam je vaše mišljenje o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 15/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.